

یاسای وهزارهتی کاره‌بای ههریمی کوردستانی عێراق

به‌ناوی خوای به‌خشنده و میهره‌بان

به‌ناوی گه‌له‌وه

ئه‌نجومه‌نی نیشتمانیی کوردستان - عێراق

پشت به‌و یاسایه‌ی ئه‌نجومه‌نی نیشتمانیی کوردستان - عێراق دایناوه‌و به‌پیی حوکمی ماد ده / یه‌که‌م له یاسای ژماره (1) ی سالی 2005، یاسای سه‌ره‌ۆکایه‌تی ههریمی کوردستان - عێراق، ئه‌م یاسایه‌مان ده‌رچواند:

تۆری کاره‌باو کۆکردنه‌وه‌ی کرێکانی و، به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی ته‌نجامدانی کار، به‌مه‌به‌ستی په‌له‌لیکردن له‌پیشخستنی ئابووری و کۆمه‌لایه‌تی و روشنبیری له‌هه‌موو لایه‌کی ههریما، له‌ریگه‌ی دامه‌زراندنی و یستگه‌ی به‌ره‌مه‌پینی نوێ و پیشکه‌وتوو بو دایینکردنی پیدایستی کاره‌با بو هه‌نوکه و تاینده، جگه له‌دامه‌زراندن و فراوانکردنی تۆری گواستنه‌وه‌و دابه‌شکردنی کاره‌با، بو ته‌وه‌ی له‌گه‌ڵ پیدایستی زیادبوونی بارگه‌کان (الاحمال) و به‌رزکردنه‌وه‌ی په‌له‌ی دنیاییدا بگۆجی و، گه‌یاندنی ته‌زووی کاره‌با بو به‌شداران، به‌پیی ئاکاره‌کانی پێوانه‌یی داواکراو.

چواره‌م: ئاماده‌کردنی پلانی سالانه‌و دوورخایه‌ن بو که‌رتی کاره‌باو، سه‌ره‌پرشتیکردنی جیبه‌جیکردنی پلانه‌ بریار له‌سه‌ردراوه‌کان و، هه‌له‌سه‌نگاندنی ئه‌نجامی جیبه‌جیکردنه‌که.

پینجه‌م: ئاماده‌کردنی لیستۆژینه‌وه‌ی که‌لکی هونه‌ری و ئابووری له‌سه‌ر پرۆژه‌کانی وه‌زاره‌ت و، پێشنیاری تۆمارکردنیان له‌نیو پلانه‌کانی وه‌زاره‌ت و، جیبه‌جیکردنی پرۆژه‌ بریار له‌سه‌ردراوه‌کان و ره‌چاوکردنی سه‌لامه‌تی ژینگه‌.

شه‌شم: کۆشش بو وه‌کیشکردنی سه‌رمایه‌و، هاندانی وه‌به‌ره‌پێنانی نیشتمانی و بیانی له‌و که‌رتانه‌دا، که پێوه‌ندیان به‌ئیشوکاری وه‌زاره‌ته‌که‌وه هه‌یه‌.

یاسای ژماره (5) ی سالی 2006

یاسای وه‌زاره‌تی کاره‌بای ههریمی کوردستان - عێراق

ماده‌ی یه‌که‌م: مه‌به‌ست له‌م زاراوانه‌ی خواره‌وه، ماناکانی به‌رامبه‌ریانه:

یه‌که‌م: ههریم: ههریمی کوردستان - عێراق.

دووه‌م: وه‌زاره‌ت: وه‌زاره‌تی کاره‌بای ههریم.

سییه‌م: وه‌زیر: وه‌زیری کاره‌بای ههریم.

چواره‌م: بریکار: بریکاری وه‌زاره‌تی کاره‌بای ههریم.

پینجه‌م: ئه‌نجومه‌ن: ئه‌نجومه‌نی راویژکاری وه‌زاره‌ته‌که.

ئه‌رک و فرمانی وه‌زاره‌ته‌که

ماده‌ی دووه‌م: وه‌زاره‌ت ئه‌م ئه‌رک و فرمانانه‌ی خواره‌وه ده‌گرێته‌ ئه‌ستۆ.

یه‌که‌م: به‌ره‌مه‌پێنان و زامنکردن و دابه‌شکردنی وزه‌ی کاره‌با.

دووه‌م: به‌گه‌رخستن و چاککردنه‌وه‌ی به‌رده‌وامی بنکه‌کانی به‌ره‌مه‌پێنانی کاره‌باو، تۆره‌کانی گه‌یاندن و دابه‌شکردنی.

سییه‌م: به‌شداریکردن له‌به‌هێزکردنی ئابووری نیشتمانی له‌بواری به‌ره‌مه‌پێنانی وزه‌و گواستنه‌وه‌ی و گه‌یاندن به‌به‌شدارانی به‌گشت توێژه‌کانیه‌وه‌و کۆنترۆلکردنی

هەوتەم: ھەماھەنگی و تەواوکاری (التکامل) لە گەڵ
وەزارەتە کانی فیدرالدا.

پێکھاتە کانی وەزارەت

ماددە ی سییەم

یە کەم: وەزارەت لەم پێکھاتانە ی خوارەو ھە پێک دێت:

1- وەزیر: سەرۆکی بالاو بەرپرسی ئیشوکارو
تاراستە کردنی سیاسەتی وەزارەتە کە یەو سەرپەرشتی و
چاودێریان دەکات، ھەموو بریارو فەرمان و رێنماییە کیش
کە پێوەندی بە تەرک و فرمان و پێکھاتە و دەسەلات و کاروباری
دیکە ی ھونەری و دارایی و ئیداری و ریکخستنی وەزارەتە کەو ھە
بێ، بە پێی ھوکمە کانی ئەم یاسایە لەو زێرەو دەردەچن،
خۆی سەرپەرشتی جێبەجێکردنیان دەکات، بەرپرسیشە
لە بەردەوامی ئەنجومەنی وەزیراندا، چونکە خۆی ئەندامێکی
ھاوکاری ئەنجومەنە کە یەو، بۆی ھە یە ھەندێ
لە دەسەلاتە کانی خۆی بە بریکاری وەزارەتە کە، یان
بە بەرپۆبەرە گشتییە کان یان بە ھەر فەرمانبەرێکی
وەزارەتە کە، کە خۆی بە باشی بزانی، بسپێری.

2- بریکاری وەزارەت: لە چوارچێوە ی ئەو دەسەلاتە ی کە
وەزیر پێی دەسپێری، یاری دە ی وەزیر دەدات لە تاراستە
کردن و سەرپەرشتی کردنی کاروباری وەزارەتدا، مەرجیشە
بروانامە ی زانکۆی تایبە تەندی ھە بێ.

3- نووسینگە ی وەزیر: فەرمانبەرێ بە پلە ی بەرپۆبەر،
بەرپۆبە ی دەبا، کە بروانامە ی زانکۆی ھە بێ و ژمارییە ک
فەرمانبەریش یاری دە ی دەدەن.

4- نووسینگە ی بریکاری وەزارەت: فەرمانبەرێ بە پلە ی
بەرپۆبەر بەرپۆبە ی دەبا، کە بروانامە ی زانکۆی ھە بێ،
ژمارییە ک فەرمانبەریش یاری دە ی دەدەن.

5- راویژکاران: لە چوار کەس زیاتر نابن، مەرجیشە
بروانامە ی زانکۆیان ھە بێ و خاوەن ئەزموون و کارامە بن.

6- بەرپۆبەراییەتی گشتیی کاروباری ئیداری و دارایی:
بەرپۆبەراییەتی گشتی سەرۆکایەتی دەکا، کە بروانامە ی
زانکۆی ھە بێ، خاوەن ئەزموون و پەسپۆری.

7- بەرپۆبەراییەتی گشتیی پلاندانان و جێبەجێکردنی

پروژە کانی کارەبا: بەرپۆبەراییەتی گشتی سەرۆکایەتی دەکا،
کە بروانامە ی زانکۆی ھە بێ، خاوەن ئەزموون و پەسپۆری.

8- بەرپۆبەراییەتی گشتیی بەرھەمھێنانی وزە ی کارەبا:
بەرپۆبەراییەتی گشتی سەرۆکایەتی دەکا، بروانامە ی
زانکۆی ھە بێ، خاوەن ئەزموون و پەسپۆری.

9- بەرپۆبەراییەتی گشتیی گواستنەو ی وزە ی کارەبا:
بەرپۆبەراییەتی گشتی سەرۆکایەتی دەکا، بروانامە ی
زانکۆی ھە بێ، خاوەن ئەزموون و پەسپۆری.

10- بەرپۆبەراییەتی گشتیی دا بە شکردنی وزە ی کارەبا:
بەرپۆبەراییەتی گشتی سەرۆکایەتی دەکا، بروانامە ی
زانکۆی ھە بێ، خاوەن ئەزموون و پەسپۆری.

11- بەرپۆبەراییەتی گشتیی کۆنترۆل و پێوەندی کردن:
بەرپۆبەراییەتی گشتی سەرۆکایەتی دەکا، بروانامە ی
زانکۆی ھە بێ، خاوەن ئەزموون و پەسپۆری.

دووم: لە ھەر پارێزگای، لە پارێزگاکانی ھەرێمدا،
بەرپۆبەراییەتی گشتی کارەبا پێک دەھێنرێ،
فەرمانبەرێ سەرۆکایەتی دەکا و بەرپۆبە ی دەبا، کە بروانامە ی
زانکۆی ھە بێ، خاوەن ئەزموون و پەسپۆری.

ماددە ی چوارەم:

یە کەم: ئەنجومەنی راویژکاری وەزارەت پێک دێت لە

1- وەزیر / سەرۆکە.

2- بریکاری وەزارەت / جێگە ی سەرۆکە.

3- نوینەری وەزارەتی دەرامەتە سروشتییە کان - ئەندامە
بە مەرجی پلە ی لە پلە ی بەرپۆبەری گشتی کە مەتر نە بێ.

4- نوینەری وەزارەتی ژینگە - ئەندامە بە مەرجی پلە ی
لە پلە ی بەرپۆبەری گشتی کە مەتر نە بێ.

5- راویژکاران، بە مەرجی لەسی کەس زیاتر نە بن -
ئەندامن.

6- بەرپۆبەرە گشتییە کانی وەزارەتە کە - ئەندامن.

7- ھەر شارەزایەکی پەسپۆر، کە وەزیر، لە ناو وەزارەت
یان لە دەرهو ی وەزارەتەو دەستنیسانی بکات - ئەندامە.

دووم: ئەنجومەن، دەربارە ی ئەم کاروبارانە ی خوارەو
(راویژ) پێشکەش دەکا.

- 1- ریکخستنی سیاسه‌تی به‌ره‌مه‌یینان و گواستنه‌وه و دابه‌شکردنی وزه‌ی کاره‌باودانانی پلانه ستراتژییه‌کان.
- 2- ریکخستنی وه‌به‌ره‌یینان له‌بواری کاره‌بادا.
- 3- له‌سه‌ر پێش‌نیازی وه‌زیر و به‌برپاری ته‌نجومه‌نی راویژکاری و وزارت، کرێی کاره‌با دیارده‌کرێ، به‌مه‌رجی ته‌نجومه‌نی وه‌زیران په‌سه‌ندی بکات.

مادده‌ی پینجه‌م:

یه‌که‌م: ئەرك و فرمان و ئیشی تایبه‌تی پیکهاته‌کانی وزارت‌ه‌که، به‌په‌یره‌ویک دیارده‌کرین.

دووه‌م: وه‌زیر، بو‌ی هه‌یه، به‌ریوه‌به‌رایه‌تی، یان به‌ش، یان هۆبه‌ له‌پیکهاته‌کانی وزارت‌دا به‌پیی پیداو‌یستی ئیشه‌کانیان، له‌کاتی پێویست‌دا، بکاته‌وه یان لێکیان بدات، یان پووچه‌لیان بکاته‌وه.

سییه‌م: وه‌زیر بو‌ی هه‌یه به‌ریوه‌به‌رایه‌تی و به‌ش و هۆبه‌ی نو‌ی بکاته‌وه، یان تیکه‌لاویان بکات، یان پووچه‌لیان بکاته‌وه، له‌چوارچێوه‌ی پیکهاته‌کانی وزارت به‌پیی پیداو‌یستی کاره‌کانی.

مادده‌ی شه‌شه‌م:

وه‌زیر، بو‌ی هه‌یه ریککه‌وتن، له‌گه‌ڵ کۆمپانیا نیشتمانی و بیانیه‌کاندا له‌باره‌ی پرۆژه‌کانی کاره‌باوه، به‌سه‌تی.

مادده‌ی هه‌هه‌ته‌م:

کار به‌هیچ ده‌قیك ناکرێت، که ناکۆک بێت له‌گه‌ڵ حوکمه‌کانی ئەم یاسایه‌دا.

مادده‌ی هه‌شته‌م:

پێویسته له‌سه‌ر ته‌نجومه‌نی وه‌زیران و لایه‌نه‌ پێوه‌ندیداره‌کان، حوکمه‌کانی ئەم یاسایه‌ بجه‌نه‌ کار.

مادده‌ی نۆیه‌م:

ئەم یاسایه له‌روژی ده‌رکردنییه‌وه ده‌خریته‌ کارو، له‌روژنامه‌ی فه‌رمیی (وه‌قایی کوردستان) دا بلاوده‌کرێته‌وه.

مسعود بارزانی

سه‌رۆکی هه‌ریه‌ی کوردستان - عێراق

له‌روژی (2006/10/16) ی زاینی له‌هه‌ولێر ده‌رچوو

به‌رامبه‌ر 24 ره‌به‌ر / 2706 ی کوردی

هۆکاره‌کانی دانانی

ئەم یاسایه

له‌به‌ر ئەوه‌ی له‌حکومه‌تی هه‌ریه‌ی کوردستاندا، وه‌زاره‌تیکی نو‌ی، به‌ناوی (وه‌زاره‌تی کاره‌با) دانراوه‌، فه‌رمانگه‌کانی کاره‌با، له‌فه‌رمانگه‌کانی وه‌زاره‌تی پێشووی پێشه‌سازی و وزه، داپرکراونو، خراونه‌ته‌ سه‌ر ئەم وه‌زاره‌ته‌ نو‌یه‌وه، بو‌ ئه‌وه‌ی قورساییی چالاکییه‌کانی بخاته‌سه‌ر بواری به‌ره‌مه‌یینان و دابه‌شکردنی وزه‌ی کاره‌باو، خزمه‌تی به‌رده‌وامی بنکه‌و تو‌ری گواستنه‌وه‌و دابه‌شکردنی وزه‌ی کاره‌با بکاتو، کاره‌با بو‌هه‌موو مال و سووچ و قوژبنیکی هه‌ریه‌ی کوردستان رابکێشیو، پیکهاته‌وه ئەرك و فرمان و ئامانجه‌کانی ئەم وه‌زاره‌ته‌ش دیاربکرین، بو‌یه‌ ئەم یاسایه‌ دانرا.